Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5-йил чиқиши.
16 НОЯБРЬ 1970 й
ДУШАНБА
№ 270 (1338).
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXIV СЪЕЗДИНИ *муносиб кутиб оламиз!*

Беш йиллик план бажарилди

Элни ясантираётганлар

⊙ 2-ТИКУВ ФАБРИКАСИНИНГ КОЛЛЕКТИВИ ЯНГИ ЙИЛ ҲИСОБИГА ИШЛАМОҚДА. ⊙ БЕШ ЙИЛЛИК МОБАЙНИДА 29 МИЛЛИОН СЎМЛИКДАН ЗИЁД БУЮМ ТАЙЁРЛАНДИ. ⊙ 356 МИНГ СЎМ ҚЎШИМЧА ФОЙДА ОЛИНДИ. ⊙ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИ ЯРИМ МИЛЛИОН СЎМГА ОРТДИ. ⊙ ПЛАНГА ҚЎШИМЧА ЮЗ МИНГ ЛИБОС.

2-тикув фабрикасининг коллективи беш йиллик планга қўшимча болалар ва хотин-қизлар учун юз мингта кўйлак тайёрлаб бериш мажбуриятини олди.

Бугун

фабрикада чокдан чиқарилган қўшимча либослар сони қирқ минг донага етди. Бундан бир ой муқаддам чеварлар буюмлар ишлаб чиқариш ва реализация қилиш беш йиллик топшириғини муваффақиятли адо этган эдилар.

Шу йиллар мобайнида ишлаб чиқариш анча юксалди ва тараққий этди. Агар 1966 йилда беш миллион бир юз саккиз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, беш йилликнинг сўнгги йилида бу рақам ярим миллион сўмга ортди. Меҳнат унумдорлиги 12,5 процент кўпайган. Бундай ютуқларга янги техникаларни жорий этиш туфайли эришилди.

Беш йилликнинг ўтган ҳар бир йили фабрика ишлаб чиқаришида муҳим ўзгартишлар киритди. Масалан, 1967 йили фабриканинг машина парки «Рабо» деган автомат билан бойиди. Корхона бундан ўн саккиз минг сўм иқтисодий фойда кўрди. Болалар учун тайёрланаётган кийимлар хили ва сони ортди.

1966 йилдан то 1969 йилгача тўрт машинали тикув автомати жорий этилди. Шу туфайли меҳнат унумдорлиги ортди ҳамда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ассортименти кенгайди. Бу йил фабрикага юқори классли чок бостирадиган машиналар келтирилди.

Тикувчилар ҳар бир механизмдан унумли фойдаланиш учун астойдил ҳаракат қилдилар. Улар ижодий изланиб ўз кучлари билан баъзи агрегатларни такомиллаштирдилар.

Масалан, механика устахонасининг мастери Г. Петросян билан слесарь Г. Девонов тикув машинасига тугма ўтказадиган махсус мослама ўрнатдилар. Натижада илгари қўлда бажариладиган иш эндиликда механизация елкасига юклатилди.

Рационализатор ва ихтирочилар ҳам яхши ишлашди. Фабрика ижодкорлари шу йиллар мобайнида саксон бешта рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этганлар. Бундан фабрика бир юз йигирма минг сўм иқтисодий фойда олди.

Айниқса, конструктор В. Мезинанинг топган янгилиги фойдали бўлиб чиқди. Бундан бир неча ой муқаддам фабрикада муҳим бир янгилик жорий этилди. Меҳнатни бир мунча яхши ташкил этиш туфайли махсус машиналарнинг бажарадиган иши анча енгиллашди. Ойлик маош фондидан ўн тўрт минг сўм тежаб қолинди.

Фабрика коллективи партия XXIV съездини муносиб кутиб олиш тадбирларини белгилади. Улар қабул қилган оширилган социалистик мажбуриятда, жумладан, йил охиригача беш йиллик планга қўшимча юз мингта либос тайёрлашга аҳд қилинган.

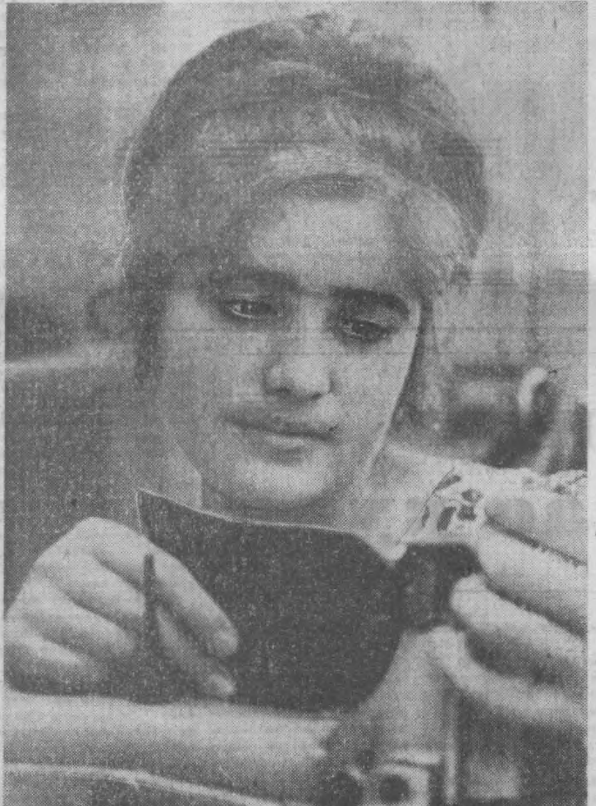

Ёш чевар Муҳаббат Юнусова бундан икки йил муқаддам шаҳардаги 5-ҳунар техника билим юртини тамомлаб тикувчилик касби бўйича «Қизил тонг» фирмасига ишга келган эди. Қисқа муддатда у модали пальтолар тикиш бўйича етук чевар тикувчи бўлиб олди. У бўлғуси йил топшириқларини адо этаётир. СУРАТДА: М. Юнусова.

Финляндиялик меҳмонлар

Бир неча кундирки, Финляндия қурилиш ишчилари касаба союзларининг вакиллари делегацияси Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибди. Делегацияга Финляндия қурилиш ишчилари касаба союзлари Марказий Комитетининг раиси А. Айтамурто раҳбарлик қилмоқда. Финляндиялик меҳмонлар совет қурувчиларининг ишлари, турмуш шароитлари билан ҳамда касаба союз ташкилотларининг иш тажрибаси билан танишмоқдалар.

Финляндия қурувчиларининг вакиллари «Главташкентстрой» бошлиғининг биринчи ўринбосари А. К. Каримов ҳузурида бўлдилар. Делегация Тошкент уйсозлик комбинатига бориб цехларни айланди, уйсозлик комбинати жамоат биноларини кўрди.

Бугун

финландиялик меҳмонлар Самарқандга жўнаб кетдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ИҚТИСОДИЙ БИЛИМЛАР —ОММАГА

Республика кенг меҳнаткашлар оммасига иқтисодий таълим беришни уюштириш тўғрисида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, дейилади қарорда, республика кенг меҳнаткашлар оммасига иқтисодий таълим беришни уюштириш тўғрисидаги масалани қараб чиқди.

Ўзбекистон партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини бажара бориб кенг меҳнаткашлар оммасига иқтисодий таълим беришнинг аҳволини бирмунча яхшиладилар. Ўтган ўқув йилида коммунистлар, комсомоллар ва партиясизлардан қарийб 125 минг киши партия ўқуви ва комсомол сиёсий маорифи системаларида сиёсий иқтисодни ўрганди. Меҳнаткашларнинг катта бир группаси техника билимлари ва иқтисодий билимлар, меҳнатни илмий негизда ташкил этиш халқ университетларида, кадрларнинг ҳунар-техника таълими системасида ва оммавий ўқишнинг бошқа формаларида экономика асосларини ўрганди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қайд қиладики, кадрларни иқтисодий жиҳатдан тайёрлаш ишида ҳали жиддий камчиликлар бор. Бу ишни амалга оширишда мунтазам система йўқ ва у етарли даражада қизитиб юборилмаган. Инженер-техник ходимлар, ишчилар ва колхозчиларнинг ҳаммаси ўз иқтисодий билимларини мунтазам оширмоқдалар деб ҳали айтиб бўлмайди. Кўпгина ишлаб чиқариш коллективларида иқтисодий темаларда — новаторларнинг тажрибаси, фан ва техника муваффақиятлари, меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш тўғрисидаги лекциялар, докладлар, ахборот ва суҳбатлар ҳамон камдан-кам ўтказилмоқда. Иқтисодий билимларни пропаганда қилишда иқтисодий категорияларни шунчаки талқин қилиш, назарияни турмуш билан боғламаслик ҳолларига йўл қўйилмоқда. Партия ташкилотлари иқтисодий масалалар юзасидан машғулотлар ўтказувчи пропагандистлар, лекторлар, докладчилар ва сиёсий ахборотчиларнинг зарур даражада тайёргарликка эга бўлишларини, бу ишга олимларни, халқ хўжалиги мутахассисларини, ишлаб чиқариш новаторларини кенг жалб қилишни таъмин этмадилар.

Кўргазмали агитация, матбуот, радио ва телевидениедан, ишлаб чиқариш ҳунар-техника таълими системаси ва министрлик ҳамда идоралар томонидан курслар очиш йўли билан ўтказиладиган тадбирлардан меҳнаткашларни иқтисодий жиҳатдан тарбиялаш мақсадларида суст фойдаланилмоқда. Умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника таълими билим юртлари, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари ёшларга етарли даражада иқтисодий таълим бермаётирлар ва уларнинг ҳунар танлаб олишига ёрдам кўрсатмаётирлар.

Бу камчиликлар эса меҳнаткашларнинг ижодий активлигини ўстиришга ҳалал бермоқда, иқтисодий ислоҳот шароитида ўтказилаётган хўжалик тадбирларининг самарадорлигини пасайтирмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети, «Билим» жамияти правлениеси, республика министрликлари ва идоралари, корхоналар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига кенг меҳнаткашлар оммасига умумий иқтисодий таълим беришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик планини ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш мажбуриятини юклади.

Оммага иқтисодий таълим бериш соҳасидаги ҳамма ишлар меҳнаткашларни коммунистик қурилишнинг актив ва онгли қатнашчилари этиб тарбиялаш, уларга социалистик хўжаликни юритишнинг ленинча принципларини ўргатиш, иқтисодий таҳлил қилиш малакаларини ҳосил этиш, уларда тежамкорлик, меҳнатда ижодкорлик, юксак масъулият ва интизом муносабатларини камол топтиришга бўйсундирилмоғи керак.

Меҳнаткашларга умумий иқтисодий таълимни уюштириш республика кенгаши тузилди. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик органларининг меҳнаткашларга иқтисодий таълим беришни ўтказиш планлари, программаларини, кўргазмали-ўқув қуролларини, меҳнаткашлар турли группаларининг иқтисодий ўқиши юзасидан методик тавсияларни ишлаб чиқишни уюштириш, умумий-иқтисодий таълим учун пропагандист кадрлар тайёрлаш ва уларнинг ўқишини таъминлаш соҳасида олиб бораётган ишларини уйғунлаштириш кенгашнинг асосий вазифаси деб ҳисоблансин.

Республика партия активлари мактабида 1970—1971 ўқув йилида «Ҳозирги босқичда КПССнинг иқтисодий сиёсати ва уни амалга ошириш учун кураш» проблемаларини ўрганиш уюштириляпти.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Партия ўқуви системасида иқтисодий билимларни пропаганда қилишни кучайтириш тўғрисида» 1970 йил 31 августда чиқарган қарорига биноан партия ва комсомол ўқувининг барча бўғинларида коммунистлар, комсомоллар ва партиясиз активлар томонидан марксча-ленинча иқтисодий таълим чуқур ўрганилишини таъминлаш таклиф қилинди. Иқтисодий билимлар асослари корхоналар, колхоз ва совхозларнинг хўжалик фаолиятидан олинган конкрет материаллар асосида ўқитилиши, сиёсий маориф уйлари ва кабинетларида, маданий-оқартув муассасаларида экономика бурчаклари ташкил этилиши керак.

Меҳнаткашларга партиянинг иқтисодий сиёсати масалалари юзасидан ахборот бериб туриш яхшиланмоғи, шу мақсадда матбуот, радио, телевидениедан, сиёсий ахборотчилар, лекторлар, сиёсий докладчилар, агитаторларнинг лекцияларидан, кўргазмали агитациянинг барча воситаларидан кенг фойдаланилмоғи зарур.

Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениесига экономика ва фан-техника билимларини пропаганда қилишнинг оммавий формаларидан кенгроқ фойдаланиш таклиф қилинди. Барча шаҳар ва қишлоқларда, корхоналарда, колхоз ва совхозларда техника-иқтисодий билимлар университетлари, экономика проблемалари юзасидан лекторий ва кинолекторийлар ташкил этилиши, лектор кадрларнинг состави мустаҳкамланиши, етакчи иқтисодчи олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари, ишлаб чиқариш новаторлари пропагандистлик ишига актив жалб этилиши лозим. Олимлар ва малакали лекторларнинг республика шаҳарлари ва районларига коллектив бўлиб бориб туришларини мунтазам йўлга қўйиш зарур.

Партия комитетлари, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети, республика министрликлари ва идоралари, корхоналар, қурилишлар, ташкилотлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига қуйидаги вазифаларни амалга ошириш таклиф қилинди:

— коммунистик меҳнат мактабларида, илғор тажриба мактабларида, кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, ишлаб чиқариш ўқуви ва курсларнинг барча формаларида иқтисодий билимлар минимумини ўрганишни таъминлаш;

— партия, комсомол ва ишлаб чиқариш ўқуви системаларида ўтказилаётган машғулотларда қатнашмаётган кишилар учун бир ойлик муддат ичида ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларнинг иқтисодий билим асосларини ўрганиш тўгараклари тузиш;

— мутахассислар ва хўжалик раҳбарлари учун икки-уч йиллик шаҳар ва район экономика мактаблари тузиш;

— тегишли олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг кечки ва сиртқи экономика факультетларида инженер-техник ходимлар, корхона ва ташкилотлар раҳбарлари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, колхоз ва совхоз ишлаб чиқариши раҳбарлари, ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларнинг ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишини уюштириш ишларини яхшилаш;

— техника ўқуви бўлимлари, техника-иқтисодий ўқув бўлимлари, техника ахбороти бюролари, техника-иқтисодий ахборот бюролари, техника кабинетларини техника-иқтисодий кабинетлар қилиб қайтадан ташкил этиш тўғрисидаги масалани қараб чиқиш, техника-иқтисодий ўқув бўлимлари зиммасига корхоналарда ишчи ва хизматчиларнинг иқтисодий ўқувига методик раҳбарлик қилиш ва уни ўтказиш вазифаси юклатилсин;

— меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқуви йиллик планларини корхоналарнинг коллектив шартномаларига киритиш;

— корхоналарнинг иқтисодий хизмат кўрсатишини мустаҳкамлаш, иқтисодий кенгашлар ва иқтисодий анализ қилиш жамоатчилик бюролари ишини яхшилаш, уларнинг фаолиятига ишчилар ва ишлаб чиқариш новаторларини кенг жалб этиш. Корхоналар, колхоз ва совхозлар фаолиятининг натижаларини иқтисодий анализ қилиш, бу ҳақда меҳнаткашларга кенг миқёсда ахборот бериб туриш — ҳар бир ишлаб чиқариш коллективи ҳаётида зарурат бўлиб қолиши керак;

— меҳнаткашларга иқтисодий жиҳатдан тарбия беришда социалистик мусобақа ва коммунистик меҳнат ҳаракати, ишчи ва колхозчиларнинг йиғилишлари, доимий ишловчи ишлаб чиқариш кенгашларидан кенг фойдаланиш, резервлар, иқтисодий тежамкорлик юзасидан оммавий кўриклар ўтказиш; ишлаб чиқариш новаторлари, энг яхши бригадалар, участкалар, цех ва корхоналарнинг илғор тажрибасини мунтазам умумлаштириш ва оммалаштириш.

Республика ва область газеталари, «Ўзбекистон коммунисти», «Партия турмуши», «Ўзбекистон агитатори», «Экономика ва ҳаёт», «Меҳнат ва турмуш», «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» журналлари редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига матбуотда, радио ва телевидение орқали республика иқтисодий ҳаётини ёритишни яхшилаш, газета ва журналлар саҳифаларида, радио ва телевидение эшиттиришларида иқтисодий билимлар университетлари, меҳнатни илмий негизда ташкил этиш семинарлари очиш, партиянинг иқтисодий сиёсатини ва ишлаб чиқариш экономикасини ўрганувчиларга ёрдам тариқасида доим материаллар бериб бориш, олимлар ва халқ хўжалиги мутахассисларидан иборат редакциялар ҳузурида маош олиб ишламайдиган иқтисодий обзорчилар группалари тузиш, социалистик мулкни иқтисодий тежаш масалалари юзасидан ишчи ва қишлоқ мухбирларининг рейдларини ўтказиш практикасини қўлланиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Матбуот давлат комитетига экономика асослари, ишлаб чиқаришни, меҳнат ва бошқарувни ташкил этиш юзасидан, фан-техника муваффақиятлари ва илғор тажрибани пропаганда қилиш юзасидан ўзбек ва рус тилларида ўқув қўлланмалари ва кўргазмали қўлланмалар, статистика тўпламлари, кичик оммавий кутубхоналар, плакатлар нашр этиш юзасидан 1971 — 1975 йилларга мўлжалланган тематик планни ишлаб чиқиш ва уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига тақдим этиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси ва Ўзбекистон ССР Давлат план комитети ҳузуридаги фан-техника ахбороти ва пропагандаси институтига республика халқ хўжалиги айрим тармоқларининг, саноат ва қишлоқ хўжалиги корхоналарининг экономикаси ва ривожланишини акс эттирувчи брошюралар ва варақаларни нашрга тайёрлашни уюштириш, шунингдек илғорлар тажрибасини жорий этиш тўғрисида, раҳбарлик, меҳнатни ташкил этиш ва бошқарувнинг янги форма ва методлари тўғрисида кенг ахборот бериб туришни таъминлаш таклиф қилинди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Кинематография давлат комитетига маданий-оқартув муассасаларининг иқтисодий билимларни пропаганда қилиш соҳасидаги ишларини яхшилаш, бунинг учун лекциялар, кинолекторийлар, тематик кечалар, китобхонларнинг конференцияларини мунтазам ўтказиб туриш, экономика масалаларига доир адабиётларни кенг оммалаштириш топширилди. Партиямиз иқтисодий сиёсати Ўзбекистонда қандай амалга оширилаётганлигини ҳикоя қилувчи, республика меҳнаткашларининг халқ мулкини иқтисодий тежаш учун олиб бораётган курашини намойиш этувчи бир қанча қисқа метражли фильмлар яратилмоғи керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги зиммасига олий ўқув юртлари ва техникумларда иқтисодий таълим беришни яхшилашга эришиш, шу билан бирга студентлар томонидан сиёсий иқтисод ва бошқа иқтисодий фанларни чуқурроқ ўрганилишига, махсус фанлар ва техника фанларининг иқтисодий мазмунини оширишга, назарий билимларни мустаҳкам билиб олиш учун амалий машғулотлардан кенгроқ фойдаланишга алоҳида эътибор бериш мажбуриятини юклади. Техника олий ўқув юртларининг экономика кафедралари тажрибали экономистлар ва халқ хўжалиги мутахассислари билан мустаҳкамланмоғи зарур.

Олимлар, олий ўқув юртлари ва техникумлар ўқитувчиларининг кучи билан меҳнаткашларга умумий иқтисодий таълим беришни амалга оширишда партия, комсомол, касаба союз ва хўжалик ташкилотларига ёрдам берилмоғи керак.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитетига ўқувчиларни жамиятшунослик дарсларида ва тўгаракларида экономика, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этиш асослари билан таништиришни таъминлаш топширилди. Тошкент халқ хўжалиги институти билан биргаликда «Ёш экономист» мактаби ташкил этилмоғи керак. Жамиятшунослик муаллимлари ва иқтисодий тўгарак раҳбарлари билан биргаликда экономика ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш юзасидан курслар ёрдамида амалга ошириладиган тадбирлар ўтказилиши, ўрта мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари учун экономика масалалари юзасидан ўқув қўлланмалари ва кўргазмали қўлланмалар нашр этиш чоралари кўрилмоғи зарур.

Комитетга 1971 йилда кенг меҳнаткашлар оммасига иқтисодий таълим беришни уюштириш масалалари юзасидан республика илмий-методик конференциясини ўтказиш вазифаси ҳам топширилди.

ПАХТА БАЙРАМИГА АТАБ

Пахта байрами Ўзбекистон меҳнаткашларининг энг катта маросимларидан бири. У пахтакорлар, машинасозлар меҳнат ғалабасининг тантанасига айланиб кетади.

«Ўзбекбирлашув»га қарашли савдо жиҳозлари заводи ана шу байрам учун арзигули совғалар ҳозирлаётир. Корхонада пластика, ойнали ва металлдан ишланган кабобхоналарнинг дастлабки партияси ишлаб чиқарилди. Бундан ташқари байрам кунларида ўрнатиш учун унга кўчма чойхона ва «Ветерок»лар тайёрланди.

Ҳаммаси бўлиб байрамга 90 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб буюртмачиларга етказиб берилади.

Тинчлик куйчиси

Бундан ўн икки йил муқаддам, пойтахтимизнинг Марказий «Пахтакор» стадиони оқиб келаётган одамларни ўз бағрига сиғдира олмаганди. Ҳамма бу ерга жаҳонда тинчлик учун атоқли курашчи Пол Робсоннинг янгроқ овозини тинглаш учун ошиқарди. Етмиш мингдан ортиқ томошабин Пол Робсоннинг ҳар бир кишига илҳом ва завқ бағишловчи қўшиқларини мароқ билан тинглади.

Ўша кезларда тинчлик учун атоқли курашчи Ўзбекистонимизда меҳмон бўлиб турганди. Пол Робсоннинг Янгийўл районидаги кекса пахтакор, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов билан учрашуви ғоят мароқли бўлди.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг ташаббуси билан республика «Билим» уйида Пол Робсоннинг ҳаёти ва фаолиятига бағишлаб фотокўргазма очилди. Экспонатлар Германия Демократик Республикасида тайёрланган. Унинг очилиш маросимида қардош мамлакатдан келган меҳмонлар, пойтахт зиёлилари ва жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлдилар.

Номи ҳар бир мамлакатда фахр билан тилга олинадиган бу инсон ёшлигида спортчи эди, кейин у санъат оламига қадам қўйди. «Отелло» трагедиясидаги асосий қаҳрамон образини юксак маҳорат билан яратди. Шундан кейин у негр халқларининг эртанги куни, бахт-саодати учун машаққатли курашга отланди.

1949 йилда Парижда тинчлик тарафдорларининг биринчи жаҳон конгрессида Пол Робсон ҳаяжон билан нутқ сўзлади. Унинг пластинкага ёзилган қўшиқлари Прага ва Стокгольмда жаҳон тинчлик тарафдорларининг конгрессида қайта-қайта эшиттирилди.

Тинчликсевар негр халқининг раҳномаси бўлган Пол Робсоннинг 60 йиллик юбилейи жаҳоннинг 30 мамлакатида нишонланди. У Совет Иттифоқига келганида ўзининг жаҳонда биринчи социалистик мамлакатга бўлган меҳр-муҳаббатини изҳор этиб шундай деган эди: Мен ҳамма вақт, ҳамма жойда Совет Иттифоқининг дўстиман, деб баралла айта оламан.

Футбол

СССР—КИПР—3:1

Кеча Европа биринчилигининг тўртинчи саралаш группасида СССР терма командаси биринчи учрашувини ўтказди. Совет футболчилари Никозияда Кипр терма командаси билан учрашдилар.

Ҳисоб ўйиннинг 10-минутида очилди. Терма командамиз дебюданти Колотов жарима майдонига ёриб кириб ҳисобни очди. Орадан олти минут ўтгач Еврюжихин тепган тўп совет футболчиларига яна муваффақият келтирди. Командалар танаффусга 2:1 ҳисобида чиқиб кетишди. Ўйиннинг биринчи ярми тугашига уч минут қолганда мезбонлар ярим ҳимоячиси жавоб тўпини киритишга муваффақ бўлди.

Учрашувнинг 50-минутида СССР терма командасининг марказий ҳужумчиси Федотов бир неча ҳимоячини алдаб ўтиб, тўпни дарвозага йўллади. Аммо дарвозабон уни қайтарди. Тўпга биринчи бўлиб етиб келган Шевченко ҳисобни 3:1 га етказди.

Бир неча кун илгари бўлиб ўтган шу группадаги Испания — Шимолий Ирландия учрашувида испанлар 3:0 ҳисоби билан ғалаба қозондилар.

ПОЛЬША ТАРОНАЛАРИ

КУНИ - КЕЧА Свердлов номли концерт залида Польша Халқ Республикаси эстрада усталарининг «Висла ва Одер соҳиллари таронаси» циклидаги гастроллари бошланди.

Халқлар дўстлиги ва самимий муҳаббат ҳақидаги жозибали қўшиқ ва куйлар шаҳримиз меҳнаткашларига манзур бўлмоқда.

СУРАТЛАРДА: Машҳур эстрада артисти Болеслев Гроницкий танилган эстрада қўшиқчиси Здислава Сочницкая куйлашаётир. Чернова гитара труппасининг солисти Домник гитарада куйлар ижро этмоқда.

Бухоро халқ революциясининг эллик йиллигига

ЯШАРАЁТГАН ЎЛКА

Шарқнинг энг қадимий ва навқирон шаҳарларидан бўлган Бухоро ўзининг кўп асрлик тарихида жуда кўп тарихий воқеаларнинг тирик гувоҳи бўлди.

Бухоро халқининг мард ўғил-қизлари эксплуататор, золимларга қарши, чет эл босқинчиларига қарши курашда Ўрта Осиё халқлари билан бир сафда бўлдилар. Ўрта Осиё ерларини вайронага айлантирмоқчи бўлган араб истилочилари, мўғул босқинчиларига қарши курашда мисли кўрилмаган қаҳрамонлик кўрсатдилар.

Шарқнинг бошқа халқлари сингари Бухоро халқи ҳам жаҳон маданиятининг олтин фондига муносиб ҳисса қўшди. Номлари бутун дунёга таралган Форобий, Беруний, Абу Али ибн Сино, Аҳмад Дониш, Садриддин Айний каби улуғ мутафаккирлар, зукко олимлар Бухорода етишиб чиқдилар.

Маълумки, XIX асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб Россияда капиталистик муносабатлар кенг ривожлана бошланган эди. Россиядаги капиталистик тараққиёт унинг мустамлакачилик машинасини Ўрта Осиё ерларига боришга мажбур этди. XIX асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб Ўрта Осиё ерлари Россияга қўшиб олина бошланди. Ўрта Осиёда мавжуд бўлган Бухоро амирлиги, Хива ва Қўқон хонликлари орасидаги ўзаро қонли феодал урушларга чек қўйди, феодал тарқоқликларга барҳам берилди. Энг муҳими Ўрта Осиё халқлари илғор рус ҳамда Европа фан ва маданиятидан баҳраманд бўлдилар. Ўрта Осиёнинг Россияга қўшиб олинганидан кейин маҳаллий аҳолининг социал-иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаётида катта ўзгаришлар содир бўлди. Ўрта Осиёга рус капитали билан бирга унинг илғор маданияти ва демократик адабиёти ҳам кириб келди.

...Кишилик тарихида янги давр очган Улуғ Октябрь революциясининг довруғи яшин тезлигида тарқалди. В. И. Ленин раҳбарлигида Туркистон мард революционерлари, коммунистларининг ташаббус ва шижоати билан Туркистон ўлкасида ҳам Улуғ Октябрь революцияси ғалаба қилди.

1920 йил 2 сентябрда эса Бухоро халқ революцияси ғалаба қозонди.

Бухорода Совет ҳокимиятини ўрнатишда РСФСР ва ТАССРнинг роли ҳар жиҳатдан катта бўлди. Бухоро Халқ Совет Республикасида Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва мустаҳкамланишида Туркомиссиянинг роли катта бўлди. Туркистон Коммунистик партиясини ғоявий ва ташкилий томондан мустаҳкамлашга қаратилган Туркомиссия составига атоқли партия, давлат арбоблари ва ҳарбий саркардалар Ш. З. Элиава (раис), П. А. Кобозев, В. В. Куйбишев, М. В. Фрунзе, Я. З. Рудзутак ва бошқалар кирди.

В. И. Ленин раҳбарлигида РСФСР ва ТАССР ёш Бухоро Халқ Совет республикасига иқтисодий, сиёсий ва маданий ёрдам кўрсатди. Масалан, РСФСР Халқ Комиссарлари Совети БХСР ревкомининг илтимосини қондириб, Бухоро республикасига бир миллион сўм пул, икки юз минг аршин манфактура, эллик минг пуд лампа ёғ, ўн минг пуд нефть, бир вагон идиш-товоқ, уч вагон ёғоч, бир вагон гугурт, элликта тикув машинаси ва ўнта ёзув машинкаси ва бошқа нарсалар юборди.

РСФСР ва Туркистон Автоном Республикасининг яқиндан кўрсатган доимий иқтисодий ва маданий, хўжалик ҳамда, молиявий ёрдамига таяниб, Бухоро Халқ Совет Республикаси ўзининг иқтисодий, сиёсий ва маданий қувватини оширишга муваффақ бўлди.

Бухорода Халқ Совет революциясининг бошланиши, бориши ва ғалабаси, унинг ҳаракатлантирувчи кучлари, хон ва амир истибдодини емириб ташлашда ҳамда босмачиларга қарши курашда ҳам РСФСР ва ТАССРларнинг ёрдами катта бўлди. В. И. Лениннинг шахсан ғамхўрлиги туфайли энг чиниққан революционерлар, партия ва давлат арбоблари Бухорода Совет ҳокимиятини ўрнатишга сафарбар этилди. Булар М. В. Фрунзе, В. В. Куйбишев, Ш. З. Элиава, П. А. Кобозев. Низомиддин Хўжаев, Назир Тўрақулов, Файзулла Хўжаев, Абдулла Раҳимбоев, Миркомил Миршаропов, Собиржон Юсупов, Дўст Устабоев, Очил Бобожонов каби юзлаб революция ва озодлик фидоийларидир.

Улуғ Октябрь революциясини халқимизнинг асл фарзандлари — забардаст шоир ва ёзувчилардан Аваз Ўтар ўғли, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Садриддин Айний, Абдулла Авлоний, Ажзий, Муҳаммадшариф Сўфизода, Фақирий, Сафо Муғонийлар, қучоқ очиб қарши олдилар. Ўтмишдаги феодал ҳаёт картинасини нафрат билан қаламга олган Ҳамза, Аваз Ўтар, Завқий ва С. Айнийлар ўз асарларида кишилик оламига эрк, бахт келтирган Октябрь революциясини куйладилар, меҳнаткаш халқ оммасини революция қўлга киритган ғалабаларни мустаҳкамлашга чақирдилар. Бухоролик шоирлар ва ёзувчилардан устод Садриддин Айний бошлиқ Абдувоҳид Мулзим, Аҳмаджон Ҳамдий, Отажон Пайров Сулаймонов, Муҳаммаджон Раҳимийлар биринчилардан бўлиб Бухорода Совет ҳокимиятининг ўрнатилганлигини чин юракдан табрикладилар. халқни янги бахтли ҳаётни қадрлашга даъват этдилар.

Бухородаги буюк инқилобнинг оламшумул тарихий ғалабасидан кўзларига севинч ёшлари олган ватанпарвар адиб С. Айний бухоролик ватандошларини озодлик революцияси билан табриклайди.

«Азиз ватандошлар, — деб ёзган эди у ўзининг «Яшасин Советлар Бухороси» номли мақоласида, — жафокаш ўртоқлар, жабр кўрган фуқаролар! Билинг ва огоҳ бўлингки, қонхўр ва золим амир, унинг алдоқчи амалдорлари нест-нобуд бўлдилар, кўплари адолат панжасига гирифтор бўлди, баъзилари эса ватандан жудо, хору-зор бўлдилар. Зулм — адолатга, истибдод — озодлик ва хурриятга айланди.»

Бухоронинг заҳматкаш халқи, мард революционерлари, маърифатпарвар шоирлари ва зиёлилари асрлардан буён жаҳолат ботқоғига ботган Бухорони озод ва бахтли ҳолда кўришни орзу қилган эдилар. Бу орзу Бухоро арки устида революциясининг Қизил байроғи ҳилпираши билан ушалди.

Бухоро революциясининг ғалабасига ярим аср бўлди. Бу эллик йил тарих учун қисқа муддат бўлса ҳам лекин Совет ҳокимияти йилларида социалистик Бухоронинг экономикаси, саноати ва маданияти мисли кўрилмаган катта тараққиёт чўққисига кўтарилди. Бухоро области ҳозирда саноати, қишлоқ хўжалиги юксалган, социалистик маданияти тараққий топган водийга айланди. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг оталарча ғамхўрлиги туфайли ана шундай оламшумул ютуқларга эришди.

Мажид ҲАСАНОВ,
Ўзбек Совет Энциклопедиясининг санъат ва архитектура редакцияси мудири.

ТАРИХИЙ НУТҚ

Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбобларидан бири В. И. Лениннинг сафдоши Михаил Иванович Калинин 1925 йил бошларида республикамизнинг қатор шаҳарларида, шу жумладан Бухорода ҳам бўлди. Бухоро аҳли М. И. Калининни 1925 йилнинг 5 февралида зўр шодиёналик билан кутиб олдилар. Бутуниттифоқ оқсоқоли Бухоро меҳнаткашлари митингида нутқ сўзлаб, мана шундай деган эди:

«Ўртоқлар, мен бу ерга Иттифоқ ҳукумати номидан келдим, Иттифоқ ҳукумати мени сизнинг биринчи съездингизга юборди, сиз бу съездингизда ўз ҳукуматингизни сайлашингиз керак.

Сизлар ўз хоҳиш-истагингизни бажара оладиган ҳукумат туза оласизларми, йўқми, бу сизларнинг ўзларингизга боғлиқ. Агар сиз шундай ҳукумат тузсангиз ва Совет давлатининг ҳимоячиси бўлган ўз Қизил Армиянгизни туза олсангиз, унда ўз зиммангизга юкланган вазифани бажарасиз.

Меҳнаткашлар сиздан бу ишни қандай уддалай олишингизни кутиб турибди.

Душманлар сизларга қараб, Шарқ деҳқонларининг ўзлари-ўзлари бошқариши уларга асло насиб бўладиган нарса эмас, уларни бошқармоқ лозим, деб ишонадилар. Сизлар дўстларимизга ҳам, душманларимизга ҳам жавоб беришларингиз керак. Сизнинг олдингизда порлоқ келажак турибди бироқ у ўз-ўзича келиб қолмайди, уни кураш билан қўлга киритиш зарур.

Шарқ давлатлари чегарасида турган, ССР Иттифоқининг аъзоси бўлган республикангиз маълум Шарқ учун машъал бўлгай.

Ёшлик — коммунизм қуради

Бухоро комсомоли ҳам эллик йиллик кураш ва зафар йўлини босиб ўтди. Ҳозирги вақтда социалистик революция берган буюк ғалабаларни кўз ўнгимиздан ўтказмоқдамиз. Ярим аср — бу ҳар бир йигит ва қиз учун ғоят мураккаб ҳамда қаҳрамонликларга тўла синов йиллари бўлди. Биз ҳамиша доҳий В. И. Ленин васиятларига амал қилиб қурилиш майдонларида, пахта далаларида, чорва яйловларида мўъжизалар яратмоқдамиз.

Юбилей йилида областимиз комсомолларидан 80 мингга яқин йигит ва қиз Бутуниттифоқ ленинчи синовлардан муваффақиятли ўтдилар. Жумладан, навқирон Навоий шаҳар комсомол-ёшлари меҳнатда ажойиб ғалабаларга эришмоқдалар. Бу ердаги химия комбинатида 2000 дан ортиқ комсомол-ёшлар самарали меҳнат қилиб, коммунистик жамият қурилишида актив қатнашмоқдалар.

Бухоро инқилобининг 50 йиллиги нишонланаётган шу кунларда Навоий химиклари республикамиз деҳқонларига ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ минерал ўғитлар етказиб беришга интилмоқдалар. Бизнинг коллективимиз яқинда муҳим кўрсаткични қўлга киритди. Комбинат коллективи йилига 1913 йилда бутун чор Россиясида ишлаб чиқарилган минерал ўғитларга нисбатан 4,5 баравар кўп минерал ўғит ишлаб чиқаришга эришмоқда.

Келгуси беш йилликда комбинатнинг иккинчи навбати тўла қувват билан ишга туширилади. Бундан ташқари 1971 йилда Навоийда мамлакатимизда энг йирик электрохимия комбинати қурилиши бошлаб юборилади.

Бундан ташқари, Мурунтов олтин саралаш комбинати, Аму-Бухоро машина каналининг иккинчи навбати, Бухородаги ип газлама комбинати сингари Бутуниттифоқ комсомол зарбдор қурилишларида комсомол йигит-қизларнинг муносиб ўрни, меҳнат ғайрати бўлади.

А. ШОКИРОВ,
Навоий химия комбинати комсомол комитетининг секретари.

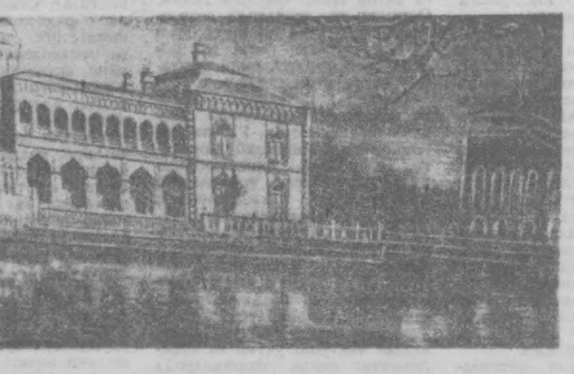

Ушбу суратда бир вақтлар амирнинг ёзги саройи бўлган «Ситораи моҳихосса»ни кўриб турибсиз. Эсингизда бўлса керак, бу ерда биринчи Умумбухоро халқ вакилларининг съезди бўлиб ўтган эди.

Сув ва нур

Қадимий Бухоро ерларига қуёш яқинроқ турганга ўхшаб кетади. Негаки, ҳаммаёқ гўё ловуллаб турган тандирга ўхшайди. Эрта баҳорда ердан бош кўтарган гиёҳлар қовжираб оқариб ётибди. Экинзорлар сувга ташна. Меҳнаткаш халқ бир қултум сувни кўзига суртади, унга меҳр кўзини тикиб термулади.

Яқин-яқинларгача Бухорода аҳвол ана шундай эди. Сув муаммоси жуда кўп муҳокама қилинди. Қанча-қанча режалар тузилди. Ниҳоят Амударёни орқасига оқизишга, уни саҳролар сари буришга қарор қилинди. Бу иш асосан 1963 йилда Аму-Қоракўл машина каналининг қуриб ишга туширилишидан кейин бошланди. Бутун халқ узоқ йиллар орзу қилиб келган мақсади сари—Амударё сувини бепоён Бухоро ерларига оқизишга отланди. Орадан кўп ўтмай жуда катта ҳажмдаги тупроқ, цемент, темир-бетон ишлари уддаланди. КПСС XXIII съезди номли Аму-Бухоро машина канали қурилиб ишга туширилди.

Ҳозирги вақтда Бухорони улкан каналлар, сув омборлари, йирик коллекторлар, катта тўғонларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Қуйимозор сув омбори. Октябрь 50 йиллиги номли Шофрикон гидроузели, Жўйнов бетон канали, Ғарбий Ромитан коллектори, Тошработ канали ва бунга ўхшаш кўплаб суғориш тармоқлари областимизнинг порлоқ истиқболидан дарак бериб турибди.

Яқинда Аму-Бухоро машина канали қурилиш бошқармаси яна бир хайрли ишга қўл урди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Советининг қарорига кўра Аму-Бухоро машина каналининг иккинчи навбати қурила бошланди. Канал кардош Туркманистон ССРнинг Фороб районидан бошланади, Амударё сувини 46,7 метр баландликка кўтариб Бухоронинг унумдор далаларига оқизади.

Бу йирик сув иншоотининг барча участкаларида барпо этиладиган насос станциялар, дюкерлар, автомобиль ва темир йўл кўприклари ҳамда қўшимча тармоқлар аниқ-равшан қилиб белгилаб чиқилди. Ҳозирги кунда янги каналнинг дастлабки участкаларида қурилиш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

И. СОЛИЕВ,
Аму-Бухоро канали қурилиш бошқармасининг бош инженери.

Жаҳон ойнаси

«МАФИЛЬМ»ДА НИМА ЯНГИЛИК?

...Венгрия Совет Республикаси раҳбарларидан бири Тибор Самуэли Москвадан Будапештга учиши керак эди. Ўша пайтда, 1919 йилнинг майида Россияда гражданлар уруши авж олган пайтда бу осон иш эмас эди. Бунинг устига ўша пайтда ҳар 200-300 километрда самолётга ёнилғи олишга тўғри келарди. Учишнинг бехатар ўтишини таъминлашни ёш венгер коммунисти Янош Перцень ўз зиммасига олди, Совет республикаси тарафига ўтган собиқ чор офицери Севастьяновни учувчи этиб тайинлашди. Саёҳатчилар дам оқларга, дам анархистларга асирга тушдилар. Улар минглаб тўсиқдан ўтиб, ниҳоят Будапештга етиб келадилар...

Режиссёр Петер Саснинг совет-венгер махсулоти бўлган «Булутлардан қолма» саргузашт фильмининг мазмуни мана шундай. Фильм устидаги иш ниҳоясига етмоқда. Кўпгина кадрлар СССР территориясида олинган.

...Венгер Ренессанси, йирик шоир Балинт Баламнинг тақдири оғир бўлди. Режиссёр Тамаш Банович у ҳақда ҳикоя қилишни кўпдан бери ўйлаб юрарди. У сермеҳнат тадқиқот ишларидан кейин шоир Габор Гаран билан биргаликда сценарий ёзди. Мана энди ўйлаган нарса амалга ошди. «Ажойиб венгер комедияси»—авторлар фильмни шундай деб аташди—мамлакат экранига чиқди.

Лекин шу кунимиз ҳамон студиянинг етакчи мавзуси бўлиб қолаяпти. «Портлаш». «Ингламанглар, гўзаллар», «Тонг отяпти» ва бошқа картиналар ҳозирги кунимизга бағишланган.

«Мафильм» бу йил ҳаммаси бўлиб йигирмадан ортиқ тўла метражли картина чиқаради.

Роберт ГЕРГЕИ,
венгер журналисти.
БУДАПЕШТ.
АПН.

КИТОБ—МЕҲНАТКАШЛАР БОЙЛИГИ

БЕРЛИН. ТАСС мухбири М. Никиточкин хабар беради:

Германия Демократик Республикасида нашриёт иши ва адабиётларни тарқатиш кенг қулоч ёймоқда. Республикада қарийб 80 та нашриёт ва 300 дан зиёдроқ босмахона бўлиб, булар ҳар йили юз миллион нусхадан кўпроқ китоб чиқаради. Бу йил ҳаммаси бўлиб 5169 номда 114 миллион нусха китоб чоп этилади. ГДРда 538 журнал бўлиб, уларнинг умумий тиражи 433 миллион нусхани ташкил этади.

Маркс, Энгельс, Ленин асарлари меҳнаткашларнинг энг севимли китоби бўлиб қолди. Германия Демократик Республикаси вужудга келгандан буён ўтган 21 йил мобайнида марксизм-ленинизм классикларининг асарлари жами қарийб 26 миллион нусхада нашр этилди.

Аҳолига жамоатчилик кутубхоналаридан 21 мингтаси хизмат кўрсатмоқда. Уларнинг фондида қарийб 54 миллион китоб бор.

Республика кутубхоналарида 4,2 миллион доимий китобхон рўйхатга олинган. Уларга ҳар йили 62 миллион китоб берилади.

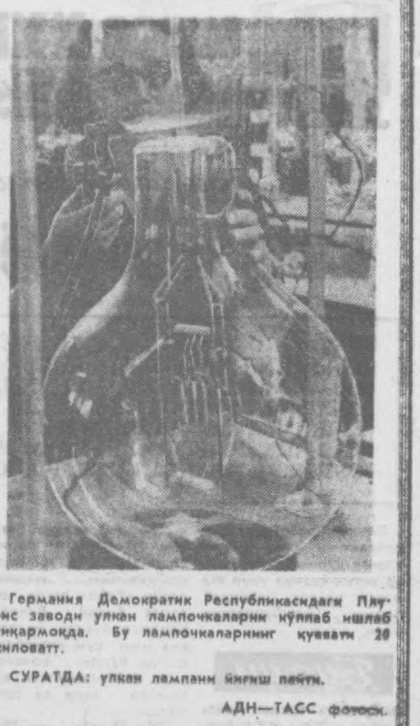

Германия Демократик Республикасидаги Плуэнс заводи улкан лампочкаларни кўплаб ишлаб чиқармоқда. Бу лампочкаларнинг қуввати 20 киловатт.

СУРАТДА: улкан лампани йиғиш пайти.

АДН—ТАСС фотоси.

МАОРИФ СОҲАСИДАГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР

ҚОҲИРА. (ТАСС). 1952 йилги Миср революциясидан кейин мамлакатда маорифни ривожлантиришга ажратилаётган ҳаражатлар 25 миллион фунтдан 107 миллион фунтга етди, деди Бирлашган Араб республикаси маориф министри Муҳаммад Хофиз Ғани. Мамлакатда маорифни ривожлантиришнинг янги беш йиллик планига мувофиқ, 1425 та мактабда 40.600 синф хонаси қурилади. Шу вақт ичида 50 мингдан ортиқ муаллим тайёрланади.

СОВЕТ ПАВИЛЬОНИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

САНТЬЯГО. ТАСС мухбири Б. Шчербаков хабар қилади: 100-халқаро саноат «ФИС—70» ярмаркасида совет павильони чилиликлар орасида зўр муваффақият қозонмоқда. 1500 квадрат метр майдонни эгаллаган совет павильонининг залларида Совет Иттифоқидаги 11 та ташқи савдо бирлашмасининг маҳсулотлари: электровозлар, тракторлар, автомобиллар, ҳар хил ускуналар, станоклар, шаҳар транспорти воситалари ва шунга ўхшаш бошқа нарсалар намойиш қилинмоқда.

«Ғоят соз, жуда ажойиб безатилган павильон», «Пухта ишланган машиналар ва юксак сифатли станоклар, «СССРдан биз харид қилсак арзигудек нарсалар бор», «Мамлакатимиз орасида савдо алоқалари кенгаяберсин»— минглаб чилиликлар фикр-таассуротлар ёзиладиган китобларда шундай мулоҳазаларни ёзиб қолдирмоқда.

Куни кеча ярмаркада Совет Иттифоқи куни ўтказилди. Иқтисодий тараққиёт ва реконструкция министри Педро Вускович Браво ва жамоат ишлари ҳамда транспорт министри Паскуаль Барраса Барраса, Чили савдо-сотиқ доираларининг намояндалари совет павилонини келиб кўрдилар. Муҳтарам меҳмонлар павильон экспозициясини кўздан кечириб, совет станоксозлиги маҳсулотлари билан муфассал танишдилар. Улар павильонга юксак баҳо бериб, Чили билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни кенгайтиришни ёқлаб гапирдилар. Совет Иттифоқи куни муносабати билан павильон дирекцияси қабул маросими ўтказди.

Белграддаги XV халқаро китоб ярмаркасида эллик мингга яқин китоб, альбом, брошюра ва журналлар намойиш қилинмоқда.

СУРАТДА: Совет Иттифоқи экспозициясида.
В. Трехов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Халқнинг битмас кучи

Қадимги Рим файласуфи Сенека ўзининг собиқ шогирди — император Неронга шундай дейишга жасорат қилган эди: «Сен одамларни қанча йўқ қилмагин, ҳеч қачон ўзингнинг ворисингни йўқ қилолмайсан...»

Эрамизнинг арафасида Пириней ярим оролида туғилган Луций Анней Сенека испан адабиётининг барча дарсликларида миллий классик деб ҳисобланади. Шундай бўлгач, шубҳасизки ёшлигида католиклар қўлида яхши тахсил кўрган генералиссимус Франко Сенеканинг бу қанотли гапини билмаслиги мумкин эмас. Бироқ, каудильонинг ҳар бир сиёсий ҳаракати ва қадами бунга мутлақо қарама-қаршидир.

Франко Хуан Карлос Бурбонскийни ўзининг ворисн этиб тайинлади, бироқ ҳақиқий ҳокимият даврасида эса мунтазам «эшак ўйин» давом этаяпти. Каудильо ўзидан кейин Испанияда ҳеч нарса ўзгармаслиги, мамлакатда ҳокимият тепасига халқ келмаслиги учун ўз атрофидагиларни навбатма навбат алмаштириб турибди.

Ҳозир Испания ҳарбий ҳолатда турган мамлакатни эслатади. Иш ташлашлар тинмай давом этаётган пролетар районларига қўшинлар ва кўплаб полиция кучлари жалб қилинган. Газеталарда дам-бадам «яширин, пропаганда олиб боришда» айбланган шахсларнинг қамалганлиги ҳақида хабарлар пайдо бўлиб турибди.

Бу ўринда Мадрид ҳукуматининг майда миллатларни йўқ қилиш учун уриниши жаҳон жамоатчилигининг якдиллик билан норозилик билдиришига сабаб бўлмоқда.

Испанияда кўпгина этник группалар: каталончилар, басклар, галисийлар мавжуд бўлиб, улар ҳатто реакцион қирол ҳукумати даврида ҳам маълум миқдорда, гарчи бироз бўлса ҳам автономияга эга эдилар. Ҳозир Испанияда майда миллатларга, биринчи навбатда баскларга нисбатан чинакам «салб юриши» бошладилар. Иккинчи жаҳон уруши арафасидаги маълумот бўйича басклар бир миллион кишидан ортиқ эди.

Шу йилнинг 27 октябрида француз буржуа газетаси «Комба» «Баск халқини йўқ қилаптилар» сарлавҳаси остида мақола босиб чиқарди. Газетанинг ёзишича, фақат ўтган йилнинг охирида икки мингдан ортиқ қамалган баск «жамоат тартиби» трибунали томонидан ҳар бири йигирма йилдан ортиқ муддат билан қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Бу маҳбуслар орасида жамиятнинг ҳамма табақалари вакиллари — ишчилар, студентлар, ҳунармандлар ва ҳатто бир неча ўн руҳоний ҳам бор.

Шу йил 18 сентябрда Сен-Себастьянда каудильонинг ўзи иштирок этган баск тўпи бўйича VI жаҳон чемпионатида Хоссеба Эллосеги деган шахс: «Яшасин баскларнинг эркин мамлакати!» деб бақириб, ёниб турган кийимда ўзини балкондан стадион ичкарисига отган. Бу воқеа Мадрид ҳукумати ушбу кичик, лекин мағрур мамлакатда қилаётган ғайри қонуний ишларга жаҳон жамоатчилигининг эътиборини тортиши керак эди.

Ҳозир Бургосда Франко «одил суди»нинг навбатдаги машмашаси бошланади. Судланувчилар курсисига баск ватанпарварларининг катта группаси ўтиради. Уларнинг кўпчилиги икки ва учинчи марта битта-ю битта айбнома билан — ярамас франкочилар режимига қарши, миллий қадр-қиммат, маданият ва озодлик учун курашда айбланишяпти.

Жаҳон жамоатчилиги франкочилар юстицияси тайёрлаётган янги ёвузликка қарши ғазаб билан норозилик билдиряпти.

Испаниядаги барча халқларнинг ўз Ватани, нинг эркин келажаги учун курашини ҳеч қандай репрессия билан тўхтатиб бўлмаганидай, баск халқининг ҳам ҳеч қандай репрессия билан тиз чўктириб бўлмайди. Репрессиялар Неронга ёрдам бермаган эди. Бу тадбир унинг Мадриддаги маънавий ворисларига ҳам ёрдам бермайди.

Н. ГАБИНСКИЙ.
(АПН).

Лаос ватанпарварлари фронтининг жангчилари 1964 йил 17 майдан бери АҚШнинг 1.550 дан ортиқ самолётини уриб туширдилар ёки яксон қилдилар.

СУРАТДА: Аттопе районида уриб туширилган самолёт.
ВИА—ТАСС фотоси.

НАСА ахбороти

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси (НАСА) хабарига кўра Қўшма Штатлар ер атрофидаги орбитага икки космик аппаратни учирди.

Битта учирувчи ракета «Скаут» ёрдамида икки аппарат учирилиши НАСАнинг космик радиацияни ҳамда одам вестибуляр аппарати барқарорлигини ўрганиш программасига мувофиқ ўтказилди. Шу аппаратлардан бирининг ичида иккита қурбақа бор. Бошқа бир космик аппаратда эса космик радиация ва метеоритларни ўрганадиган ускуналар бор. Космик аппаратлар НАСАнинг Виргиния штатидаги Уоллопс оролида жойлашган старт майдонидан учирилди.

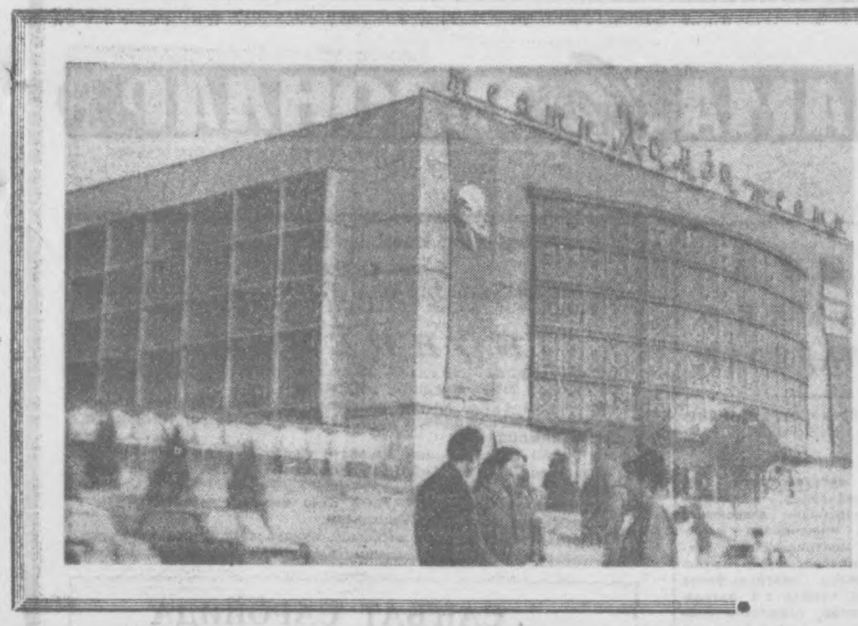

ОТАХОН ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

Революция фарзанди

ЎЗБЕК халқининг санъат тарихи олис асрлардан бошланади. Лекин унинг чинакам тараққиёти Октябрь инқилоби билан боғлиқ.

Ўзбекистондаги энг ажойиб санъат даргоҳларидан бири Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театридир. Бу театр ўзбек саҳна санъатининг отахони бўлиб қолди.

Ҳамза номидаги академик театр эллик йил мобайнида ажойиб ижодий йўлни босиб ўтди. Отахон театр тарихи ўзбек театр санъати тарихининг ўзи дейиш мумкин. Совет Туркистонида босмачиларга қарши кураш авж олиб турган бир пайтда, гражданлар урушининг суронли кунларида туғилган театр дастлабки кунларданоқ социалистик Шарқда чинакам маданият маскани бўлиб қолди. Театр коллективи меҳнаткашларни Октябрь революцияси ғалабаларини мустаҳкамлаш учун курашиш руҳида тарбиялашга улкан ҳисса қўшди. Шунинг учун ҳам, янги туғилган театрга буюк Карл Маркс номи берилди.

Карл Маркс номидаги театр труппасининг бадиий раҳбари, машҳур ўзбек совет режиссёри ва театр арбоби Маннон Уйғур В. И. Лениннинг «Санъат—халқникидир» деган шиорига амал қилишни коллектив ўртасига ташлади. Театр труппаси тез орада халқнинг қалбидан жой олди. Санъаткорлар ўлканинг турли чекка-ларида халқ ўртасида агитация-пропаганда ҳамда маданий-тарбиявий иш олиб бора бошлади.

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ижоди театр труппасининг шаклланиши ва тараққий этишида, айниқса, катта ўрин тутди.

Отахон театр саҳнасида қўйилган Уйғурнинг «Туркистон табиби», Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи», Зафарийнинг «Ҳалима», Хожибековнинг «Унисн бўлмаса, бунисі», Шиллернинг «Макр ва муҳаббат», Хуршиднинг «Фарҳод ва Ширин» асарлари меҳнаткашлар муҳаббатини қозонди. Театрнинг дастлабки режиссёрлари Маннон Уйғур, Абдулла Қамол, Зиё Саид, биринчи бўлиб саҳнада ўз маҳоратларини намойиш қилган актёрлар Аброр Ҳидоятов, Обид Жалилов, Сайфи Олимов, Миршоҳид Мироқилов, Мария Кузнецова, Шокир Нажмиддинов, Махсума Қориева ва бошқалар ўзбек театр санъати тараққиётига улкан ҳисса қўшдилар.

Йигирманчи йилларда театр коллективи ўзида энг яхши ижодий кадрларни тўплади ва Ўзбекистон театр маданиятининг марказига айланиб қолди. Бир группа истеъдодли артистларнинг Москва ҳамда Боку шаҳарларига ўқишга юборилиши ҳам республика драматик театри фаолиятида муҳим роль ўйнади.

Бу йилларда театр ўз томошабинларига Карло Гоццининг «Маликаи Турандот», Хуршиднинг «Лайли ва Мажнун» Билль-Белоцерковскийнинг «Бўрон», Ивановнинг «Бронепоезд 14-69», Фурмановнинг «Исён», Комил Яшиннинг «Икки коммунист» асарларини тақдим этди.

Ўттизинчи йилларга келиб ўзбек Давлат драма театри ҳар томонлама етук ижоди лабораторияга айланди. Комил Яшин, Умаржон Исмоилов, Назир Сафаров, Зиннат Фатхуллин, Зиё Саид каби ўзбек авторларининг асарлари томошабинга ўз замондошлари ҳаётидан ҳикоя қилиб берди.

1931 йили театрга оташин революционер, ўзбек адабиёти ва санъатининг машҳур арбоби Ҳамза Ҳакимзода номи берилди. Орадан икки йил ўтгач, Ҳамза номидаги театрга юксак унвон — академик театр деган ном берилди. С. Эшонтўраева, Ш. Бурхонов, О. Хўжаев, Н. Раҳимов, С. Табибуллаев, А. Турдиев, Л. Назруллаев, Т. Султонова, З. Ҳидоятова, З. Садриева каби етук санъаткорлар унинг саҳнасини безадилар.

Ҳамза номли театр фаолияти Улуғ Ватан уруши йилларида, айниқса, юксак марраға етди. Уруш йилларида саҳналаштирилган «Муқанна», «Олеко Дундич», «Бургут парвози», «Ўлим босқинчиларга», «Жалолиддин» асарларида қаҳрамонлик туйғулари тараннум этилади. Уруш пайтида Ҳамза театрининг кўп артистлари махсус республика ҳарбий группасига аъзо бўлиб, жангчиларга хизмат қилдилар.

Урушдан кейинги йилларда театр репертуари, айниқса, кенгайди. Режиссёрлардан М. Уйғур, Е. Бобожонов Х. Хўжаев, А. Гинзбург, И. Ладигин, актёрлардан З. Муҳаммаджонов, М. Юсупов, И. Болтаева, Я. Абдуллаева, И. Алиева, Э. Маликбоева, сингариларнинг номи кўплаб томошабинларга танилди.

Бу даврда «Алишер Навоий», «Мешчанлар», «Шоҳи сўзана», «Юлий Цезарь», «Қирол Лир», «Ҳуррият», «Мирзо Улуғбек», «Қонли сароб», «Шоҳ Эдип» каби турли-туман асарлар саҳналаштирилди. Театрга Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик институтини битирган кўплаб ёш авлод вакиллари келиб қўшилди.

Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига ҳам отахон театр коллективи муносиб тўёналар тайёрлади. Томошабинлар «Милтиқли киши», «Кремль курантлари», «Йўлчи юлдуз», «Бўрон қуши», «Олтинчи июль» сингари асарларни қизғин кутиб олдилар. Бу спектаклларда доҳий Ленин образини ижро этган актёрлар революция йўлбошчисининг ўзига хос хислатларини ёрқин бўёқларда акс эттириб беришди.

Театр 1937 йилдаёқ Ленин ордени билан мукофотланган эди. 1967 йилда эса Ҳамза номидаги театр коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг юбилей байроғи билан мукофотланди.

Театр эндигина эллик ёшга тўлди. Унинг кекса ва ёш истеъдод соҳиблари айни кучга тўлган пайт. Театр бундан кейин ҳам ажойиб асарлари билан томошабинларни мамнун этаверади.

Б. НАСРИДДИНОВ.

Устоз, мураббий

ҲАМЗА номидаги ўзбек Давлат академик драма театри босиб ўтган йўл ҳақида гапирганда, атоқли санъаткор ва театр арбоби Маннон Мажидович Уйғурнинг номини тилга олмаслик мумкин эмас.

1919 йилда Тошкентда Карл Маркс номли ўзбек театр труппаси ташкил қилинди. Труппанинг асосий ташкилотчиларидан бири бўлган Маннон Уйғур унга бадиий раҳбар қилиб тайинланди. Унинг бошчилигида труппа қисқа вақт ичида ўнлаб етук спектаклларни саҳналаштирди.

Труппа Маннон Уйғур раҳбарлигида фронтга бориб, жангчиларга томошалар кўрсатар, ўлканинг турли бурчакларига сафарга чиқар, коллективлаштиришга ва маданий революцияга ўз ҳиссасини қўшарди. Маннон Уйғур режиссёр сифатида классикларнинг ва ўзбек ҳамда рус драматургларининг бир қатор асарларини муваффақиятли саҳналаштириб, ўзбек томошабинларига етказди. Жумладан, В. Шекспирнинг машҳур «Гамлет» ва «Отелло» асарларининг ўзбек саҳнасида намойиш этилиши М. Уйғур номи билан боғлиқ.

Ҳамза театрининг бугунги етук санъаткорлари Маннон Уйғурни ўзларининг устозлари деб биладилар. Зотан, талантли режиссёр ва мураббий уларни санъатнинг яширин сирларидан хабардор қилишда, истеъдодини тўғри йўлга солишда муҳим роль ўйнаган.

Театрнинг 50 йиллик тўйи кунида, бу улкан даргоҳнинг барча катта-кичик санъаткорлари устоз Маннон Уйғур номини ҳурмат билан тилга оладилар.

САНЪАТГА БАҒИШЛАНГАН УМР

ҲАМЗА номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театри совет давлатининг дастлабки қадамлари, мураккаб даврнинг алангали йилларнинг гувоҳи, ўзбек санъатининг жонли тарихидир.

Театрда кўплаб саҳна усталари, ўзбек театр санъатини юксак поғонага кўтарган санъаткорлар етишиб чиқди. Шулардан бири СССР халқ артисти Сора Эшонтўраевадир.

Сора Эшонтўраеванинг санъатга бўлган ҳаваси жуда эрта уйғонди. 1921 йили Зебунисо номидаги мактаб интернатда ўқиб юрган ёш Сора кунларнинг бирида Колизейга (ҳозирги Свердлов концерт зали) ўртоқлари билан томоша кўргани борди. Колизейда Х. Жовуднинг «Иблис» драмаси кўрсатилаётган бўлиб, Иблис ролида Аброр Ҳидоятов ўйнарди. Сора биринчи томоша кўргани учунми, чўчиб ўтирди. Айниқса, Иблиснинг саҳна ўртасидан ўт пуркаб отилиб чиқишида жуда ҳам қўрқиб кетди. Аммо катта эҳтирос билан ўйнаган артистларнинг маҳоратидан таъсирланганидан бўлса керак, кўнглида театрга ҳавас пайдо бўлди.

192‘ йил 17 декабрда Туркистон Халқ Комиссарлиги томонидан Ўзбекистонда биринчи марта Карл Маркс номидаги Намуна ўзбек труппаси ташкил қилинди. Бу труппа ҳозирги Ҳамза номли академик театрга асос бўлди.

1923 йили ажойиб санъаткор Али Ардобус ўзи раҳбарлик қилаётган тўгаракдан Сорахонга ўхшаган талантли қизларни Намуна труппасига таклиф қилади. Санъаткор бўлишга қатъий аҳд қилган Сорахон ўзининг артистлик фаолиятини труппанинг оммавий саҳналарида қатнашишдан бошлади. Бош ролларни ижро этган Аброр Ҳидоятов, Маъсума Қориева каби талантли артистларнинг ҳар бир ўйини уни мафтун қиларди. Улардан кўп нарса ўрганди.

1924 йили Москвадаги Маориф уйи қошида ўзбек театр студияси очилади. Труппадаги талантли ёшлар А. Ҳидоятов, М. Уйғур, Л. Назруллаев, С. Табибуллаев, З. Ҳидоятова, Т. Султонова, Ш. Қаюмовлар студияга ўқишга жўнайдилар. Орадан бир йил ўтгандан сўнг Сорахон ва Турсуной Азимовалар ҳам ўқишга борадилар.

Эндигина 14 баҳорни кўрган Сорахон Совет театр санъатининг йирик намояндалари Толчанов, Басов, Свердлин, Р. Симонов, Канцель каби педагоглар қўлида таълим олади.

1927 йили студияни муваффақият билан тамомлаган ҳамма ёшлар Самарқандга қараб йўл олдилар. (Ўша пайтда пойтахт Самарқанд эди).

Актриса Улуғ Ватан урушигача бўлган давр жараёнида қатор образлар галереясини яратди, шубҳасиз, булар ўзбек совет театрининг катта муваффақиятларидан бири бўлди. Н. Островскийнинг «Сепсиз қиз» ва «Момақалдироқ» драмаларида Лариса ва Катерина, К. Треневнинг «Любовь Яровая»сида Любовь Яровая, У. Исмоиловнинг «Рустам» драмасида Қиммат, К. Яшиннинг «Номус ва муҳаббат» драмасида Онахон, Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» ва «Холисхон» драмаларида Жамила ва Холисхон каби кучли романтик ва психологик кечинмаларга бой, бадиий жиҳатдан пишиқ образлар шулар жумласидандир.

1941 йили Шекспирнинг буюк асари, кўп актёрларнинг номини жаҳонга машҳур қилган, санъат тарихида ўчмас саҳифа бўлган «Отелло» саҳна юзини кўрди (режиссёрлар М. Уйғур ва Н. Ладигин) Қора маврнинг суюкли хотини, латофатли Дездемона биринчи марта ўзбек қизи ижросида ўз қиёфасини топди. Сора Эшонтўраева бу ролни жуда катта маҳорат билан яратган. 1945 йили «Отелло» спектаклини кўрган инглиз парламент делегациясининг берган баҳосидан ҳам спектакль ва Дездемона роли қандай яратилганлигини билса бўлади:

«— Биз пьесани бундай яхши қўйилганини ҳеч қаерда, ҳатто Лондонда ҳам кўрмаган эдик. Биз, айниқса, Отелло ва Дездемона ролини ўйнаган артистлар маҳоратига қойил қолдик».

Сора Эшонтўраева Улуғ Ватан уруши йиллари ва ундан кейинги даврлардан ҳозиргача кўплаб ўлмас образлар яратди. Чунончи, «Муқанна» драмасида Гулойим, К. Яшиннинг «Ўлим босқинчиларга» драмасида Оксана, Уйғун ва И. Султоновларнинг «Алишер Навоий» драмасида Гули, Уйғуннинг «Ҳаёт қўшиғи»да Тошхон, К. Симоновнинг «Рус масаласи»да Джесси, Г. Толстоногов ва В. Брагиннинг «Мангу ҳаёт» драмасида Густина, «Ромео ва Жульетта»сида Жульетта, Ф. Шиллернинг «Қароқчилар» трагедиясида Амалия, В. Вишневскийнинг «Ҳаётбахш ўлим» драмасида комиссар аёл, Уйғуннинг «Қотил» драмасида Муқаддас, М. Коуриннинг «Ўғирланган умр» драмасида Сидзу, Шекспирнинг «Қирол Лир» фожиасида Гонерилья, Л. Шейниннинг «Мудҳиш айбнома»сида Анна Александровна, С. Азимовнинг «Замон» драмасида Ойша ва ниҳоят Софоклнинг «Шоҳ Эдип» фожиасида Иокаста каби турли миллат, турли даврга мансуб бўлган классик ва замонавий сўнмас образлар яратиб, томошабинлар олқишига сазовор бўлди.

Сора Эшонтўраева саҳнада образлар яратибгина қолмай, «Бой ила хизматчи», «Опа-сингил Раҳмоновалар», «Синчалак», «Сайёд қўнғироғи» каби кинофильмларда ҳам сермазмун образлар яратиб кино мухлисларининг кўнглини хушнуд қилди.

Сора Эшонтўраева катта санъаткоргина бўлиб қолмай, Иттифоқимиздан четларга ҳам машҳур жамоат арбобидир. У 2-чақириқ ЎзССР Олий Советига ва 3-чақириқ СССР Олий Советига депутат қилиб сайланган. Ҳозир эса Тошкент шаҳар Совети депутатидир.

Сора опа Жаҳон тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг аъзоси ва Ўзбекистон тинчлик фонди комиссиясининг раисидир.

Совет ҳукумати оддий ўзбек санъаткорининг меҳнатларини қадрлаб, уни СССР халқ артисти фахрий унвони, Ленин ордени, 5 марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Ҳурмат Белгиси ордени ва бир қанча медаллар билан мукофотлади.

Санъаткор 1948 йили «Алишер Навоий» спектаклида Гули роли учун Давлат мукофоти лауреати, 1967 йили «Қирол Лир» спектаклида Гонерилья образи учун Ҳамза номидаги республика мукофотига сазовор бўлган.

Ҳар бир ижодкор қалбида келажак ҳақида яширин орзу-умидлар бўлади. Сора опанинг орзуси ўзбек шоираси Нодирабегим образини Ҳамза театри саҳнасида яратиш. Ижодкорнинг бу мақсади рўёбга чиқишига ишончимиз комил. Шунинг учун ҳам, унинг сермазмун ижодида янги-янги муваффақиятлар тилаймиз.

М. СЎФИХЎЖАЕВ,

Ҳамза театри артисти.

Саҳнанинг ёрқин юлдузи

БУГУН ярим асрлик тўйи нишонланаётган академик театр эллик йил мобайнида ўзбек санъатининг кўзгуси бўлиб келди ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. Театрда фақат ўзбек халқининггина эмас, балки бутун совет мамлакатининг фахри бўлган санъат юлдузлари порлади. М. Уйғур, А. Ҳидоятов, Ш. Бурҳонов, С. Эшонтўраева, О. Хўжаев, Н. Раҳимов ва бошқалар мана шу театрда камол топиб, юз мингларча томошабинлар қалбидан чуқур жой олган санъаткорлар бўлиб қолишди.

Машҳур режиссёр, Ҳамза номидаги театр асосчиси Маннон Уйғур 20-йилларнинг охири, 30-йилларнинг бошларида ярқ этган истеъдод соҳибларини театрга жалб қилди. Юқорида номлари саналган кўпгина актёрлар ўша пайтда Уйғур таълимини олган ёшлар эди. Шундай ёш истеъдод соҳибларидан бири ҳозирги кунда фақат ўзбек саҳнасининггина эмас, балки мамлакатимиз санъатининг йирик вакилларидан бири бўлиб қолган СССР халқ артисти Шукур Бурҳонов эди.

Агар Шукур Бурҳонов ижро этган ролларга назар ташласак, янги ҳаёт учун, юксак идеаллар учун курашган халқимизнинг вакиллари кўз олдимизга келади. Актёр ҳамиша давр билан ҳамнафас бўлди, ҳар сафар ўз даврининг курашчан кишилари образини талқин этди.

Шукур Бурҳонов ижодини ўрганар эканмиз, унинг драматург Комил Яшин билан ижодий ҳамкорлиги тўғрисида алоҳида тўхталиб ўтиш керак бўлади. Негаки, актёр ижро этган ролларнинг кўпчилиги Яшин асарларидаги қаҳрамонлардир. Драматургнинг актёр билан ижодий ҳамкорлиги ҳар иккала истеъдод эгасининг янгидан-янги қирраларини очиш имконини берган. Яшин асарларининг ўзига хос хусусияти Ш. Бурҳонов талқинида янада бўртиб кўринади.

Бу ҳамкорликнинг тарихи узоқ. Бундан қирқ йилча илгари саҳналаштирилган «Ёндирамиз» пьесасидаёқ Яшин билан Ш. Бурҳонов ҳамкорлиги ўзининг самарали натижасини берган эди.

Инқилоб душманларига қарши кураш, коллективлаштириш учун бошланган ҳаракат асар мавзусини ташкил қилади. Пьеса марказида кекса колхозчи Самсоқ образи туради. У душманлар қўлида ўйинчоқ бўлиб қолган ўғли Ўрмонга қарши курашади ва бу курашда ғалаба қозонади.

Ш. Бурҳонов мана шу асарда комсомол аъзоси Азамат ролини ижро этган. Актёр Азамат образидаги шиддаткорлик билан майинликни, севгилиси Ўлмасойга муҳаббат ва Ватан душманларига нисбатан нафратни ғоят нозик дид ила талқин этади.

Истеъдодли актёрнинг маҳорати «Тор-мор» спектаклида, айниқса, яққол кўзга ташланади. Ш. Бурҳонов ижро этган Баҳодир роли асарда беихтиёр биринчи планга чиқиб қолади. Баҳодир образининг ўзига хос қирралари унинг душманлар билан юзма-юз кураш бошлаганида, айниқса, яққол очилади. Яқин ўтмишда ювош ва қобилиятсиз табақа вакили бўлган Баҳодир қизил армиячилар қуролини ўғирлаётган душманларни кўриб, ўз ҳаётини хавф остида қолдириб жангга киришади.

Шукур Бурҳонов қирқинчи йилларгача яратилган асарларда янги ҳаёт учун курашган, халқ эришган ғалабани сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга интилган, мураккаб вазиятларда ўз характеридаги ўтмиш қолдиқларини енгиб, янги киши бўлиб шаклланган қатор образларни яратди.

Улуғ Ватан уруши драматурглар олдига ҳам, актёрлар олдига ҳам янги вазифалар қўйди. Замонавий мавзу — халқнинг қаҳрамонона кураши мавзуси бўлиб қолди.

Мана шу даврда ҳам Яшин билан Ш. Бурҳонов ўртасидаги ижодий ҳамкорлик ярқ этиб кўзга ташланади. Яшиннинг «Ўлим босқинчиларга» пьесаси уруш мавзусида ёзилган дастлабки саҳна асарларидан эди. Асарда интернационализм руҳи, айниқса, бўртиб кўзга ташланади. Ўзбек йигити Қамбар украин партизанлари орасига тушиб қолади ва душманга қарши кескин кураш олиб боради. Асарда совет олими Москаленко образи, айниқса, эсда қолади. Гестапочилар олимни ваҳшиёна қийноққа соладилар., кўзини ўйиб оладилар. Лекин у душманга таслим бўлмайди. Қамбар эса Москаленко учун, украин халқи учун душмандан қасос олади. Ш. Бурҳонов ижро этган профессор Москаленко образи актёрнинг йирик муваффақиятларидан бири бўлди.

Уруш даври тасвирланган асарлар ичида «Генерал Раҳимов», айниқса, ёрқин таассурот қолдиради. Ш. Бурҳонов ўзбек халқининг қаҳрамон фарзанди, қўмондон Раҳимов қиёфасини бутун азаматлиги, қалби кенглиги билан намоён этади.

Яшиннинг «Йўлчи юлдуз» асари фақат ўзбек театри ҳаётидагина эмас, бутун мамлакат ҳаётида ҳам сезиларли воқеа бўлди. Туркистон меҳнаткашларининг озодлиги учун ғамхўрлик қилган Ленин образи томошабинлар қалбини ҳаяжонга солди. Асарда Туркистон республикасидан Кремлга, Ленин ҳузурига борган вакилларнинг доҳий билан учрашуви факти ўзининг мантиқий чуқур ва бадиий гўзал ифодасини топган. Ленин образини ижро этган Ш. Бурҳонов доҳийнинг ўзига хос хусусиятларини томошабин кўз ўнгида яққол жонлантиради.

Фақат ўзбек театригина эмас, балки бутун совет саҳнасининг ёрқин юлдузларидан бири бўлиб қолган СССР халқ артисти Шукур Бурҳоновнинг ижодий диапазони ғоят кенг ва ранг-баранг. У бошқа драматурглар билан ҳам кўп йиллар ҳамкорликда ишлаган ва ишламоқда. Машҳур драматург билан машҳур актёрнинг ҳамкорлиги эса яна узоқ йиллар давом этади.

СУРАТДА: СССР халқ артистлари О. Хўжаев ва Ш. Бурҳонов «Қора қушлар» спектаклида.

ТОМОШАБИНЛАР ОЛҚИШИ

Мен учун ҳамиша севимли бўлиб қолган театрни эллик йиллик тўйи билан қутлайман. Театр ижодкорлари яна янги асарлари билан бизларни мамнун этишига ишонаман.

Т. РАҲИМОВ,
«Таштекстильмаш» заводининг ишчиси.

* * *

Ҳамза номидаги театрнинг ажойиб актёрларини юбилей билан муборакбод этаман. Уларга истеъдодингиз янада равнақ топаверсин, дейман.

Х. НАБИЕВА,
Тошкент Давлат политехника институтининг студенти.

* * *

Бугун «Алишер Навоий» спектаклини яна бир марта кўрдим. СССР халқ артисти Олим Хўжаевнинг маҳоратига яна бир марта қойил қолдим. Театр ўзининг бундай актёрлари билан фахрланса арзийди.

А. АБДУРАҲИМОВ,
врач.

* * *

Ажойиб инсон, йирик санъаткор Сора Эшонтўраева саҳнада порлоқ образлар яратибгина қолмасдан, ўзининг сўнмас таланти билан ёшларга санъат сирларини ўргатаётган меҳрибон устоздир.

И. МЕЙРХОЛЬД, профессор, И. МЕРКУРЬЕВ, СССР халқ артисти.

* * *

Мен бу театрга биринчи марта киришим. Кирибоқ шу қадар таъсирландимки, туйғуларимни қандай баён қилишни билолмайман. Раҳмат.

З. САЙФУЛМУЛЮКОВ,
электролампа заводининг электриги.

СУРАТДА: Ҳамза театри спектаклларидан саҳналар: юқорида—«Мирзо Улуғбек» спектаклидан бир кўриниш акс этган. Абдуллатиф—ЎзССР халқ артисти З. Муҳаммаджонов, Феруза—Ўзбекистон ССР халқ артисти Э. Маликбоева. Чапда—«Қонли сароб» спектаклидан кўриниш. Ақиқа ролида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. Норбоева, Улфат ролида Ўзбекистон ССР халқ артисти Ш. Қаюмов. К. Ромеев фотолари.

КАТТА РАҲМАТ

Мен Тошкентга бир неча кунгагина келган эдим. Илгарилари Тошкент педагогика институтида ўқиб юрганимда Ҳамза номидаги театрга деярли ҳар ҳафта келиб турардим. Унинг кўп актёрларини танийман. Бу сафар ҳам «Бўрон қуши»ни кўрганимда ҳаяжонланиб кетдим. Сизларга катта раҳмат.

Ф. ҚОСИМОВА,
Оққўрғондаги ўрта мактаб ўқитувчиси.

Бугун—Осиё ва Африка ёзувчиларининг Деҳли конференцияси очилади

Нозим ҲИКМАТ

МИНИАТЮРАЛАР

Атоқли турк ёзувчиси оташин коммунист Нозим Ҳикмат адабиётнинг ҳамма жанрига ҳам қўл урган. Шоир томонидан яратилган асарларнинг кўпчилиги совет ўқувчисига яхши маълум. Аммо унинг турли-туман мавзуларда ёзган мероси, шу жумладан миниатюраларини ҳамма ҳам билмайди.

Бу кичик асарлар мустақил адабий аҳамият касб этадилар. Улар бундан 30-40 йиллар муқаддам ёзилган бўлишига қарамай, худди шу бугун яратилгандай туюлади. Ёзувчи талантининг қудратли кучи ҳам ана шунда.

Қуйида сиз ана шу миниатюралардан намуналар ўқийсиз.

ХОТИН КИШИНИНГ ОВОЗИ

Мен зимистон қоронғиликда хотин кишининг қўшиқ айтаётган овозини эшитдим. Бу —тоғ чўққиларигача кўтариладиган кучли бирорта нота билан равон айтилаётган оҳангли овоз эмасди. Бу, бир—кечаси ялтираб учаётган капалакнинг, бир—осмондан учиб тушаётган юлдузнинг ёғдусига ўхшаб кетарди.

Бу—гўзал, равон кучли овоз; бу—самимий дилкаш овоз; бу— ўзгача бир овоз. Мен қоронғуда эшитган овоз машҳур профессорда таълим олмаган, консерваториялар дипломи билан тақдирланмаган овоз бўлиб, у фақат жону дилдан чиқаётган овоз эди.

Сиз дилдан чиқаётган заиф ёрқин овознинг қоронғуликни енга олишига ишонасизми? Сиз бир онгина янграб, сўнг сўнаётган увоқ овознинг атрофингиздаги зимистонни ҳам, юрагингизни ҳам қуёш нурлари билан тўлдириб юборишини тасаввур қила оласизми?

Агар бунга сизнинг ақлингиз бовар қилмаса, ёки сиз буни ўйламаган бўлсангиз—муҳаббатга, ишончга тўла ёрқин аёл овозини тинглаб кўринг.

ОЛОМОН

Мен ҳеч қачон оломондан қўрққан эмасман. Бирор марта бўлсин, ундан ўзимни бегона ҳис қилганимни билмайман.

Шундай пайтлар бўлганки мен унинг орасида жўшқин денгизга қўшилган бир томчидай аралашиб кетганман, аммо ҳеч қачон ўз «мен» лигимни йўқотмаганман.

Ҳеч қандай табиат кучи, ҳеч қандай санъат асари менда руҳланган жўш урган оломон каби ғайрат ва ташаббус қўзғата олмайди.

Мен ўзимнинг энг яхши асарларимни оломон орасида ёздим. Менинг томиримда оломон қони урганда, мен ўзимда илҳом деб аталган қанотларни ҳис этдим.

Оломоннинг ҳидини, товушини, динамикасини ҳис этолмаган, кўролмаган одам—ё жиноятчи, ёки ҳастадир.

Шаҳсиятпарастлик, энг тор ва энг ёмон маънода айтганда бир вақтнинг ўзида ҳам социал, ҳам физиологик касалликларни келтириб чиқариш сабабчисидир.

Мана шунинг учун ҳам, индивидуализмни тарғиб қилувчи шоирлар философлар ва бошқалар том маъноси билан ҳаста кишилардирлар.

У. МУҲАМЕДОВ таржимаси.

Шарқ чақиради

1954 йил сентябрь ойида Араб Шарқи ёзувчиларининг биринчи съезди бўлиб ўтди. Съезд Араб Шарқи ёзувчиларининг ассоциациясини, яъни иттифоқини тузди. Бирлашган Араб Республикасининг кўпчилик ёзувчилари бу иттифоқ аъзоси бўлиб, бутун прогрессив инсоният қатори тинчлик ишига ҳиссаларини қўшиш, озодлик учун курашиш ва империализмга муросасиз бўлишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар.

Ўша иттифоқ аъзоларидан бири мисрлик шоир Маҳмуд Ҳасан Исмоилдир.

Қуёш йўлин тўсма, эй, она само!
Саҳий нури Шарқда бир маёқ бўлсин.
Зўр ўлкани бошлаб пайғамбарнамо,
Ўтмишдаги каби шонли йўл олсин.
Ақл чароғи янглиғ ҳақ учун ҳар он,
Сиёҳ дунё аро нур сочсин Шарқ ҳам.
Эртакка айланди кечаги замон.
Хок бўлди саройлар—тожу-тахт барҳам.
Осмонўпар тоғлар бепоён ерлар.
Келгинди хўжалар қўлида ҳозир.
Наҳот ажрар эркдан, бойликдан эллар,
Токай қон ютади эл-юрт, алҳазар!
Эй, Шарқ осмони!..
Ўтмишинг-ла ҳамон мағрурланамиз,
У келажак йўлин ёритар нури.
Эй тарқоқ Шарқ халқи бирлашингиз сиз,
Кураш чорлар бизни бир мақсад сари!
Қабилалар кўпдир, кучлари чексиз,
Саф-сафга тизилгай улар бирма-бир.
Хўжалар қувилар эрк келар шаксиз,
Бирликдан бахт унар кулади тақдир.
Ҳақиқат йўлидан бардам ва шаҳдам.
Ёнма-ён боражак бир улуғ қўшин.
Руҳи тетик пишиқ, чиниққан, маҳкам,
Чунки дўстлари кўп, бордир қардоши.
Яна қутлуғ қуёш порласин, яна—
Йўлимиз ёритсин мангу, тоабад.
Майли оғир йўлдан борсин мардона,
Эрк қуёши чиқсин, дил бўлсин озод!
Эй, Шарқ осмони!..

Барот ИСРОИЛ таржимаси.

Ўзбек адиблари Мирмуҳсин ва Саид Аҳмад бир группа чет эллик ёзувчилар орасида.
С. Маҳкамов фотоси.

ЯНГИ ЙИЛ

Ироқнинг ҳозирги замон шоирларидан бири Абдулваҳҳоб ал-Баётийдир. У ўзнинг ўткир қалами билан эркинлик ва тинчликни куйлаётган забардаст шоирдир. Ал-Баётийни бу демократик фикридан қайтариш учун реакцион кучлар бир неча бор қамоққа олдилар, сургун қилдилар. Лекин уни ҳақиқатни куйлашдан тиёлмадилар. У қаерда бўлмасин ўз асарларида халқини эрк курашига чорлаб, ҳақиқатни мадҳ этиб, империализмнинг жирканч ниятларини фош қилади.

Ал-Баётий 1958 йили Ватанимизда меҳмон бўлган. Унинг шеърий тўпламлари ўзбек тилида ҳам босилиб чиққан.

***

Сен асримиз шоҳида
Битган неъмат
Янги йил.
Бу садони солмишдир
Янги меҳнат,
Янги йил.
Сен, кенгликда инсонлар,
Саховати меҳридан,
Барваста ва елкадор
Оғир келбат.
Янги йил.
Янги йил,
Янги замон—
Сен янги қуйқа фақат,
Бу-ку тубсиз бир уммон
Суйи ҳасрат.
Янги йил,
Янгидан равшан бўлур.
Бепоён осмонларинг,
Қоронғу йўлинг ойдин
Бўлур албат,
Янги йил.
Гарчи битмади ҳамон
Бу асорат музлари,
Бироқ отмоқда замон
Шаҳдам қадам илгари.
Сирсан вужудим ичра
Кўксимга олган миниб,
Сапчиган тўлқин узра
Бормоқдасан қалқиниб.
Кулар бугун нигоҳинг.
Бордир заҳар заққуми
Қошларингнинг меҳроби,
Қаро зулфининг тўлқини.
Яхши ва ёмонликнинг
Сўнгги жангидир бу дам.
Дебочасисан эркнинг
Сўнгги ташвиш, сўнги ғам.
Уйғонур халқ бегумон
Сенинг давоминг.
Шафақ.
Тоғларни бузган вулқон
Балоғатга етган халқ.

АФРИКА АРСЛОНИ

Улар пластинкага
Шер наърасин битдилар.
Ва ёруғ жаҳон бўйлаб
Овоза тарқатдилар.
Тингла, увлар бўрилар.
Ўкиради банди шер..
Майсалар ой каби оқ,
Ой майса каби яшил.
Бу ярадор арслон,
Наъра тортар; сўрар сув.
Алданган акс-садо,
Эзилган овоздир бу!
Тингла бўрилар увлар.
Наъра тортар шер яна.
Наҳотки шерлар ўлиб,
Қашқир қилса тантана.
Майсалардан паст бўлур.
Наҳот, сувлардан сокин.
Арслон оёқ учида
Наҳотки юргай букун.
Наҳотки шер наъраси,
Гўё циркдаги эрмак,
Бир пул учун бойланган,
Ер шаридек, бу лаппак
Айлангани айланган,
Эй қўрқоқ, ичкиликбоз.
Бу қора елим ойни
Парча-парча қилурман.
Ҳақиқий арслон борур
Сукунат бағрин ёриб
Африка бўйлаб мағрур.
Ой ҳам оппоқ ва янги...
Майсазорлар ям-яшил...
Там-тамларнинг жаранги.
Дарёлар экватор бўйлаб
Чопади океан томон.
Жароҳати битмоқда,
Наъра тортмоқда арслон.

Рауф ПАРФИ, таржимаси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—17|XI да **Ҳамза,** 18|XI да **Дон Кихот** (премьера).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—17|XI да **Мирзо Улуғбек,** 18|XI **Аяжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—16|XI да **Ўғил уйлантириш,** 18|XI да **Қизбулоқ.**

КИНО

16, 17 НОЯБРДА

Чайковский (2 серия)—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Пан Володиевский—«ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун),

Машаққатли масофалар — «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун),

Фавқулодда комиссар— МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 4 да).

18 НОЯБРДА

Чайковский (2 серия) —САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Пан Володиевский—«ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Машаққатли масофалар (кундуз 1.5, кеч 8,45 минутда). **Қора лола** (кундуз соат 3, кеч 7 ва 10 яримда)—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Дарвозабон (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 5 ярим ва 9 да). **Гилам ва қаллоб** (кундуз соат 12, 4, кеч 7 яримда)—«МОСКВА».

Муҳлат 7 кун—«ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош—НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

---

26 ноябрь кундуз соат 2 яримда Тошкент политехника институти қурилиш ва архитектура факультетларининг совет кенгаши (Я. Колас кўчаси, 16-уй)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. К. Лаптев: «Қурилмалар ва уларнинг элементларини мустаҳкамлик, турғунлик ва тебранишларга ҳисоблаш инженерлик методларини алгоритмлаш» деган темада,

26 ноябрь кундуз соат 2 да Тошкент политехника институти химия-технология факультетининг совет кенгаши (Т. Шевченко кўчаси, 1-уй)да химия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Х. П. Ибрагимов: «Эфедриннинг цис транс изомеризациясини кинетикаси ва полярография методи бўйича аниқлаш» деган темада;

М. А. Нарницкая: «Винил—изопропенилацетилен қатори—гликоллари ва карбиноллари синтези ҳамда уларнинг дивинил билан полимерланиш ва сополимерланиш хусусиятларини ўрганиш» деган темада,

26 ноябрь кундуз соат 2 яримда Тошкент политехника институти инженерлик физикаси ва энергетика факультетларининг совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, инженерлик физикаси факультети) да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

В. В. Скоробогатов: «Баъзи информацион автоматика систематик тузилиш моделларини бузилиш ҳолларини электрон йўли билан текширилиши» деган темада;

Н. А. Аҳроров: «Ўзгармас ток автокомпенсаторларида ишлатиладиган магнитокомпенсация элементларини жорий қилиш ва текшириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Навоий кўчаси, 13-уй) да танишиш мумкин.

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ» УНИВЕРМАГИ

(Пушкин ва 1-Май кўчалари муюлишида)

17 НОЯБРДАН 23 НОЯБРГАЧА ТОШКЕНТ «КРАСНАЯ ЗАРЯ» ТИКУВ ФИРМАСИ ВА ФРУНЗЕ «40 ЛЕТ ОКТЯБРЯ» ТИКУВ ФАБРИКАСИДА ишлаб чиқарилган мактабгача ва мактаб ёшидаги болалар пальтосининг

САВДО КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗАДИ

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ»ГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИЛАР:

МАРКАЗИЙ КОНСТРУКТОРЛИК-ТЕХНОЛОГИК БЮРОСИГА

(Тимирязев кўчаси, 23-уй).

ҳамма мутахассисдаги қурувчи-инженерлар, лойиҳа бош инженерлари лавозимига малакали инженерлар, инженерлар, контроль-ўлчов асбобларини созловчилар ва лойиҳаловчилар, контроль-ўлчов асбоблари бўйича 5,6 разрядли слесарлар, газ-электр пайвандчилар, секретарь-машинистка, гўшт ва сут саноати инженерлари, иқтисодчилар

КЕРАК

«УЗСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ «ЭРКИН» КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН ТРЕСТИГА

(54-разъезд)

газ пайвандчилар, слесарь-сантехниклар, слесарь-сантехникларга шогирдлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай. Иш кўчма характерда бўлганлиги учун 30 % қўшимча ҳақ тўланади.

ҚУРИЛАЁТГАН КОРХОНАЛАРНИНГ «УЗГЛАВЛЕСПРОМ» БИРЛАШГАН ДИРЕКЦИЯСИГА

(Чуқурсой, Металлистлар кўчаси, 104 уй).

бош бухгалтер

КЕРАК

«УЗКУЛЬТТОРГ» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ БАЗАСИГА

Қўйлиқда ишлаш учун склад учёти бўйича катта бухгалтер, юкчи-ишчилар ва тракторчилар (меҳнат ҳақи—шартнома бўйича тўланади)

КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИГА

(В. Хмельницкий кўчаси, 22 уй)

бухгалтер-ревизорлар, бош бухгалтер ўринбосари иқтисодчилар, тўқувчилик бўйича инженер-технолог

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетарский кўчаси, 4 уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

---

1 декабрь кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институти агрономия факультетининг илмий совет кенгашида қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

М. Р. Насриддинов: «Самарқанд области шароитида пахтани алмашлаб экиш далаларида озиқабоп экинларнинг маҳсулдорлигини ошириш усуллари» деган темада;

М. Солиев: «Марказий Фарғонадаги янги ўзлаштирилган ерларда ғўзанинг суғориш режими» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Тошкент область, Оржоникидзе—4) да танишиш мумкин.

---

8 декабрь кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институти сабзавотчилик ва ўрмон хўжалиги факультетларининг илмий совет кенгаши (Яланғоч қишлоғи, 60-аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ф. Х. Хуррамов: «Ўзбекистоннинг жанубидаги лалмикор районларда тарвуз ва қовун навларини танлаш ва уларга баҳо бериш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан институт кутубхонаси (Тошкент область, Оржоникидзе-4)да танишиш мумкин.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

18—19 НОЯБРДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДАСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА, МУҲАММАДЖОН МИРЗАЕВ;**

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Камтар **ОТАБОЕВ,** Маҳмуд **МУҲАМЕДОВ,** Ғофур **АЗИМОВ,** Сайфиддин **ЙЎЛДОШЕВ,** Вилоят **ОҚИЛОВА;**

VI Жаҳон фестивалининг лауреати Анвар **РУСТАМОВ;**

Солистлар: Алижон **ҲАСАНОВ,** Гулшод **ОТАБОЕВА,** Ҳадича **АЛИМАРДОНОВА** ва бошқалар.

Программани Назрулла **ЁҚУБОВ** олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

САНЪАТ САРОЙИДА

янги, кенг экранли, стереофоник бадиий фильм

«ЧАЙКОВСКИЙ»

(2-серия)

НАМОЙИШ ҚИЛИНМОҚДА

ЧАЙКОВСКИЙ РОЛИДА—ИНОКЕНТИЙ СМОКТУНОВСКИЙ.

СЕАНСЛАР: кундуз соат 12, 3 кеч 6 ва 8,45 минутда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ТЕЛЕВИЗОР

16 НОЯБРЬ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси. **18.00** Шоирлар—болаларга (ўзбек тилида).

Рус тилида: 18.30 «Ахборот» информацион программаси. **18.45** Ўзбекистон халқ санъати усталари. Репортаж. **19.25** Қўшиқлардан-қўшиқларга. Фильм-концерт.

Ўзбек тилида: 20.00 «Ахборот» информацион программаси. **20.15** Оламда нима гап? **20.45** «Эргаш Жуманбулбул ўғли». Ижодий портрет. **21.25** Янгиликлар. **21.35** «Милициядаги ҳодиса». Бадиий фильм. **23.00** Кўрсатувлар программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

18.00 Физика. 10-синф. «Ярим ўтказгичлар ва уларнинг қўлланилиши». Ўқув фильм (ўзбек тилида). **18.30** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. 2-курс. Инглиз тилидан 3-машғулот. **19.00** Сиртдан ўқиётган студентлар учун физика (ўзбек тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Янгиликлар. **20.05** «Пионерия» телевизион агентлиги. **20.30** Иқтисодимизнинг актуал масалалари. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Рангли телевидение. «Чўққисоқол қирол». Бадиий фильм. **22.10** Оперетта кечаси. **23.10** «Вақт» информацион программаси. **23.35** Хоккей бўйича СССР чемпионати. «ХИМИК» (Воскресенск)— «ДИНАМО» (Москва). Ўйиннинг учинчи бўлими. **00.15** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 Экран—болаларга. **19.00** Янгиликлар. **19.15** Студент—ҳамиша студент. **19.45** Куз қўшиқлари. Телеспектакль премьераси.

Тожик тилида: 20.40 Рассом ижодхонасида. **21.00** Оқшом эртаклари. **21.10** Жаҳон ҳафта ичида. **21.25** Зангори антология. **21.45** Янгиликлар. **22.00** «Қирқ биринчи йил олмалари». Бадиий фильм.

17 НОЯБРЬ

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** «Ҳалокат». Бадиий фильм (1-серия). **14.40** Ўқувчилар учун. «Кичик созанда». Чехословакиядан олиб кўрсатилади. **15.00** Янгиликлар. **15.05** Москва кундузги кўрсатувларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 «Ит ва мушук». Болалар учун телефильм. **18.15** «Ахборот» информацион программаси. **18.30** «Қироллар, регентлар ва масхарабозлар». Бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 20.00 «Ахборот» информацион программаси. **20.15** «Студентлар қўшиғи жаҳон бўйлаб жаранглар». Халқаро студентлар кунига бағишланган кўрсатув. **20.50** «Ярим аср йилномаси». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1925 йил ҳақидаги серияси. **21.35** «Икки қитъа овози». Адабий кўрсатув. **21.55** Янгиликлар. **22.05** Фаттоҳ Назаровнинг ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри учун ёзган асарларидан концерт. **23.00** Кўрсатувлар программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

11.30 Адабиёт. 10-синф. В. Маяковскийнинг сатирик поэмалари (рус тилида). **12.00** Ўқув фильм. **12.25** Адабиёт. 10-синф. Ҳамид Олимжон. «Бахт ва шодлик куйчиси» (ўзбек тилида).

18.00 Физика. 10-синф. «Ярим ўтказгичлар ва уларнинг қўлланилиши». Ўқув фильм (рус тилида). **18.30** 2-синф ўқитувчилари учун консультация (рус тилида). **19.00** Сиртдан ўқиётган студентлар учун немис тилидан 7-машғулот. **19.25** Сиртдан ўқиётган студентлар учун инглиз тилидан 8-машғулот.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.10** Концерт. **20.40** «Студентлар». Ҳужжатли фильм. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». **21.30** Миллионлар ленинча университети. **22.00** Совет киноси тарихи саҳифалари. «Шаҳар четида». Бадиий фильм. **23.35** «Вақт» информацион программаси. **24.00** Хоккей бўйича СССР чемпионати. «СПАРТАК»— СКА (Ленинград). 3-бўлим. **00.35** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 «Дўстларимиз эстрадаси».

Рус тилида: 20.40 «Йўл». Ҳужжатли фильм. **21.00** «Тўй қўнғироғи». Телевизион бадиий фильмнинг 1—2-серияси.

РАДИО

16 НОЯБРЬ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Наманган зарбдори». Қурувчилар учун эшиттириш ва концерт (русча). **19.20** «РЕВОЛЮЦИЯ БОЛАСИ». Ҳамза номли театрнинг 50 йиллигига бағишланган радиокомпозиция (русча). **20.00** «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. **20.40** Куйлар. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат. **21.10** Пахтакорлар учун эшиттириш ва концерт. **21.55** «Саломатлик—туман бойлик» (ўзбекча). **22.20** Театр микрофон олдида. Ҳамза номли театр «ОТЕЛЛО» спектаклининг монтажи. **24.00** Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбекистон композиторларининг қўшиқ ва романслари. **19.30** А. Козловский. «Лола». «Фарғона сюитаси». **20.00** Енгин Мирзо. «Дурдоналар» очерки (тожикча). **20.20** Мақом кечаси. **21.00** Юсуфжон Ҳузурий шеърлари (ўзбекча). **21.40** Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16.00 «Тоғ қўшиқлари» (тожикча).

16.30 «Муқимий» музикали драмасининг монтажи. **18.30** «Майсаранинг иши» радиопостановкаси (русча).

«Таштекстильшвейторг» коллективи «Узторгодежда» областлараро конторасининг бошқарувчиси Н. Ғ. Ҳакимжоновга отаси

Ғафур ҲАКИМЖОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.
16 НОЯБРЬ, 1970 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР 3158.
Р. 01960